

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEL

číslo 76

Je tu s námi stále, i když...

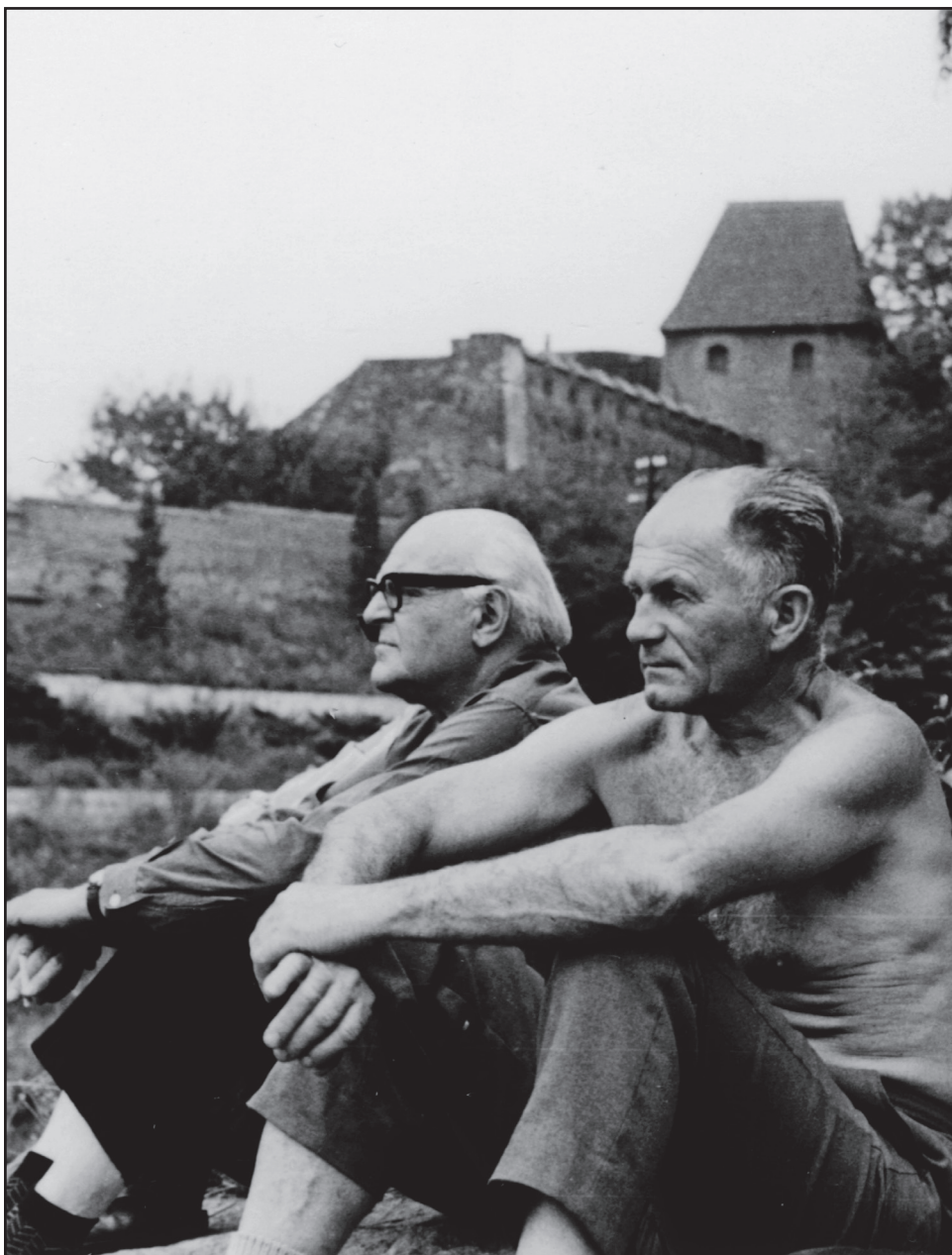
Letos to je již čtvrt století, co nás náhle a bez rozloučení opustil náš největší pábitel a, troufnu si říci, i největší český spisovatel druhé poloviny dvacátého století – Bohumil Hrabal.

I když slovo „opustil“ není vůbec pravdivé. Je to totiž přesně tak, jak 13. února 1997 řekl před rakví ve strašnickém krematoriu profesor František Dvořák: „Bohumil Hrabal nezemřel, pouze přestal psát.“ I to je však pro českou literaturu a pro nás, čtenáře, obrovská ztráta. Nicméně tu zanechal veliké dílo, desítky knih, které i po letech stále mají schopnost oslovovat nové a nové generace čtenářů.

Nyní však přichází ono všudypřítomné, pověstné a nepříjemné „ale“. I když jsme doufali, že pětadvacáté výročí úmrtí povzbudí veřejný zájem podobně, jako tomu bylo při stém výročí narození, nestalo se. Nakladatelé téměř neprodukuje nová vydání knih, pouze minimum profesionálních divadel uvedlo dramatisace Hrabalových děl, o amatérských souborech ani nemluvě. Větší pozornost sdělovacích prostředků si vysloužilo pouze odkoupení kerské Hrabalovy chaty, a to ještě byla hlavním důvodem desetimilionová částka zaplacená Středocheským krajem.

O to více můžeme být hrdí na to, že tři místa, která měl Bohumil Hrabal rád – Nymburk, Libeň a Kersko – nezapomínají a organizováním desítek akcí plní svá předsevzetí udělat vše pro to, aby jméno a dílo „našeho“ spisovatele, nebyly zapomenuty.

Honza Řehounek

Bohumil Hrabal s Václavem Menclm v Nymburce.

Zlatý Cassius byl udělen Středočeskému kraji

Tisíc dvě stě dvacet čtyři lidi přišli na třiadvacáté Hrabalovo Kersko v sobotu 21. května. Přilákal je především pestrý kulturní program, ale i slunečné počasí. Opět bylo možné konstatovat, že „nebesa“ Hrabalovu Kersku přejí, neboť předchozí noc byla ve znamení prudkých bouřek křižovaných blesky a nárazového víchru.

Program začal už o desáté hodině, a to na dvou místech zároveň. Z Nymburka od bývalé hvězdárny na Zálábí vyjeli třicet čtyři účastníci cyklojízdy do Kerska, přičemž osmadvacet z nich tvořili členové rozvětvené rodiny Sušilových z Boskovic. Jejich úkolem bylo zastavit se ve všech hospodách na trase a ke každé zodpovědět zapeklitou otázku. U Svatojosefského pramene se ve stejnou dobu sešlo sto dvacet účastníků procházky Po místech, která měl Bohumil Hrabal rád. Tři desítky z nich přijely z pražské Libně. Honza Řehounek, jenž stál u zrodu tohoto turistického pochodu, dvaadvacetkrát (vynechal jen jednou z důvodu hospitalizace) kráčel v jeho čele a vykládal o historii Kerska a připomínal osobnost nejslavnějšího zdejšího chataře a autentické lidi, kteří se stali předlohami literárních postav pro jeho knihu Slavnosti sněženek, šel tentokrát ze zdravotních důvodů naposledy. Kromě již tradičních zastávek u rybníka, u domu Francových, na břehu Labě, U Kamene, pod borovicí Krásná Pepina, kde byla cesta zkomplikovaná polámanými stromy od noční bouřky, před restaurací Hájenka... a především pohodové procházky svěží a borovými pryskyřicemi provoněnou jarní přírodou kerského lesa, měli možnost nahlédnout i do Hrabalovy chaty, kterou Polabské muzeum otevřelo naposledy před nastávající rekonstrukcí. Kromě nich ji navštívilo dalších sedm stovek zvědavců. Viděli nejen interiér chaty, ale i Hrabalovo

Předání Zlatého Cassia: Jana Kubová, Petra Pecková, Markéta Tomčíková, Jan Červinka, Bronislav Kuba (foto Milan Čejka).

auto Ford Escort z roku 1983 a panely představující návrhy budoucího architektonického řešení zázemí Hrabalova literárního památníku.

Přesně v poledne zahájila odpolední program na zahradě Lesního ateliéru Kuba nymburská kapela ToJo Band. Nymburští divadelníci sehráli ukázky z Postřizín, Zuzana Maléřová zadala „domácí úkol z pilnosti“ svému hostu – skvělé herečce Ludmile Molínové, o své práci a vztahu k Hrabalovi pohovořili každoroční kerští hosté Petr Brukner a Pavel Nový, na setkávání se spisovatelem při tvorbě pomníku na hradištský hřbitov zavzpomínal sochař Aleš Hnízdil, zazpívala mladá zpěvačka

Alžběta Bohdanová, Michal Švarc pohovořil o hrabalovských aktivitách městské části Praha 8 v centru libeňské historie a kultury Libeňský svět. Nymburský představitel strýce Pepina Jarďa Šturma se nechal, ač se již několikrát zapřísahal, že s Pepinem skončil, znovu přesvědčit a předvedl živelný monolog „...poslóchejte, vy ste mi ná-ké povědomé“, kterým uchvátil i Jaromíra Hanzlíka. Ten, když přistoupil k mikrofonu, nejprve vysekl Jarďovi za jeho ztvárnění strýce Pepina hlubokou poklonu. Pak v rozhovoru s moderátorem Vítkem Špinkou vyprávěl o spolupráci s Jiřím Menzelem na hrabalovských filmech a pochvaloval si, že nyní, když ráno vstane, řekne

Účastníci pochodu na zahradě Hrabalovy chaty.

Honza Řehounek povídá davu.

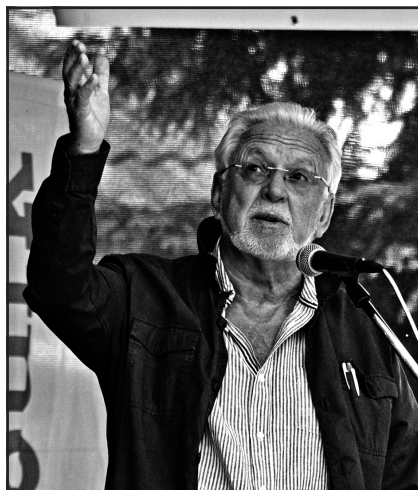
si „jdu do důchodu“, následující den „jdu do penze“... a náramně si to užívá. O vyvrcholení programu se postarali tři muzikanti Cigán Tour temperamentními cikánskými písničkami – bohužel bez Báry Hrzánové. Omluvila se emotivní nahrávkou, v níž s politováním vysvětlila důvod své absence – onemocněla covidem, a zavzpomínala na své setkání s Bohumilem Hrabalem v hospodě U Sojků.

Pro děti připravily nymburské knihovnice Hrátky s knihovnou, kde si kromě zábavy mohly vyzkoušet i psací stroj, na jakém Bohumil Hrabal psal své knihy.

Stalo se již tradicí udělovat u příležitosti Hrabalova Kerska cenu za šíření dobrého jména Bohumila Hrabala Zlatý Cassius. Nejpozoruhodnějším počinem letošního roku bylo bezesporu odkoupení Hrabalovy chaty a tedy její záchrana pro budoucí generace, proto Zlatého Cassia po zásluze obdržel Středočeský kraj. Keramickou kočku se symbolickým klíčem od chaty na krku, půvabně ztvárněnou Broňou Kubou, a diplom převzala hejtmanka Středočeského kraje Petra Pecková, která řekla, že Středočeši jsou na svého spisovatele náležitě hrdí. Jako symbolickou vzpomínku na nedávno zemřelého Radko Pytlíka, člena Klubu čtenářů Bohumila Hrabala a každoročního účastníka Hrabalova Kerska, převzala dílko Broni Kuby – půvabného keramického ptáčka „od vděčných čtenářů“, jeho manželka Věra Dyková.

„Náramně jsem si Hrabalovo Kersko užil, byla tady skvělá atmosféra,“ pochvaloval si polský bohémista Przemyslaw Dakowicz, stejně jako další zahraniční účastník, člen Klubu čtenářů Peter Pačaj z Košic, který přivezl svoji další hrabalovskou knihu „Úsmev nie je tichý smiech“. Spokojeni byli i ostatní účastníci, vždyť kromě toho, že se dobře bavili, bylo o ně skvěle postaráno ve stáncích s občerstvením, Postřížinským pivem, kerskou limonádou, valašskými frgály...

„Tak zase napřesrok!“ loučili se při odchodu a mnozí litovali, že Hrabalovo Kersko je jen jednou v roce.

Jaromír Hanzlík.

Jarda Šturma – Pepin.

Nevidomý harmonikář Mário Bihári – Cigán Tour.

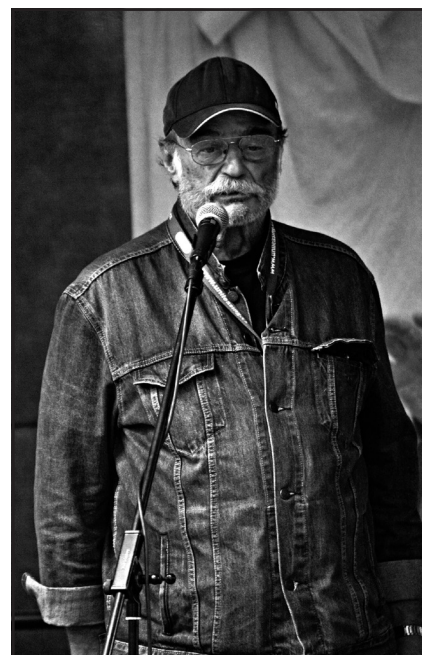
Ludmila Molínová.

Michal Švarc (vlevo) z Libně.

Jana Kubová předává Věře Dykové vzpomínkovou cenu na Radko Pytlíka.

Pavel Nový.

Co poznamenalo Hrabalův život?

Bohumil Hrabal velocipedista

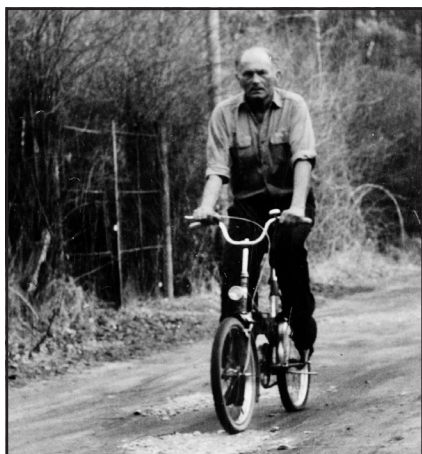
Hrabalův dědeček Tomáš Kilián byl v Židenicích, kam se v roce 1898 přestěhoval se svojí ženou Kateřinou z Bosonoh, společensky aktivní ve všech směrech. Kromě členství v různých spolcích byl od roku 1900 i členem Klubu cyklistů Brno-Židenice. V letech 1901–1902 se stal i členem výboru tohoto klubu. O nedělich podnikali cyklistické výlety do Morav-

Bogan s kolem.

Na cyklovýletě s přáteli.

Na „skládačce“ v Kersku.

ského krasu, na hrad Veveří a další místa v blízkém okolí.

Také Bohouškův „budoucí otec“ Francin byl spolu s bratrem Adolfem v Konici na Moravě aktivním cyklistou, ostatně dokládají to i dvě dobové fotografie kolem roku 1910. Zajímavý je model jednoho z kol na snímku – je opatřeno sportovními řídítky tzv. „berany“.

Vliv „cyklistů“ – dědečka Tomáše Kiliána i otce Francina Hrabala, na Bohumila je pravděpodobný.

Když jsem v listopadu 1996 jel s Hrabalem na jeho autorský večer do Berlína, cestou v autě zavzpomínal: „Do Berlína jsem poprvé jel v červenci 1936 na Olympiádu. A to tak, že na bicyklu. Měl jsem tehdy krásné černé anglické cestovní kolo značky Brampton, dosti drahé ve své době, otec mi ho koupil, a to kolo mělo dřevěné ráfky. A jelikož jsem byl členem bicyklistů, tak v každé druhé obci se dalo sehnat laciné přespání i se snídaní. Jó, kolo Brampton! Ale v pětačtyřicátém mě ho ukradli Rusové, když jsem ho měl opřený před hotelem Grand v Nymburce.“

Skutečně v červenci roku 1936 Bohumil Hrabal na bicyklu jel přes Podmokly, Drážďany až do Berlína, aby zhlédl XI. Olympijské hry. V Drážďanech měl za cíl navštívit obrazárnu Zwinger, což bylo jeho velké přání. Pod dojmem obrazu Raffaella Santi napsal později do Studentské hlídky nymburských novin článek „Raffaelova Madona“.

Polabská mělká krajina, Nymburk, Kersko – kdo by zde nejezdil na kole? Jak jednoduché, pohodlné, nejsnáze kamkoliv se dostat. Na kole-skládačce jezdil Bohumil Hrabal v Kersku ještě v pozdním věku.

Bohumil Hrabal trampem

O prázdninách roku 1932 podnikl osmnáctiletý Bohumil Hrabal, opatřen tlumokem, dekou, stanovou celtou, skautským kloboukem a notnou dávkou dobrodružství v očích, spolu s o něco mladšími kamarády několikadenní „trampský“ výlet. Možná to bylo pod dojmem prvního československého zvukového filmu zabývajícího se skautskou tematikou „Osada mladých snů“ (režie Oldřich Kmínek, 1931), nebo pod stále silícím a rozrůstajícím se skautským i trampským hnutím. Ostatně Hrabal měl od samého dětství k toulání

S kamarády na výpravě.

po okolní krajině, nejprve Polné, později kolem Nymburka, silné sklony. Není divu, že několikadenní výprava, kde byl přímo vůdcovskou postavou (zatímco chlapi měli na hlavách plátěné čepičky, Bogan rovnou skautský klobouk) jej přitahovala. To je patrné i ze dvou dochovaných fotografií, zvláště z té, kde „šéfkučař“ Hrabal vaří v kotlíku na ohni patrně polévku (?), zatímco jeho dva druzi jsou v roli jen zvědavých pozorovatelů. Co se chystají pojídat na druhé fotografii je tak trochu záhada. Nějaká pečinka malého zvířátka? Na dotaz po mnoha letech si to Hrabal samozřejmě nepamatoval. Z jeho tváře na snímku je však patrný lehký úsměv, ale výraz chlapců zračí spíše odpor nechuti. Místem tehdejšího trampského výletu byl Český Ráj, krajina kolem Sobotky, hrad Kost i zřícenina hradu Trosky. O několik málo let později se Bohumil Hrabal na výlet do Českého Ráje znovu vrátil, tentokrát již na kole, jak říkal a psal – „na bicyklu“.

Pod hradem Kost.

Bohumil Hrabal motocyklistou

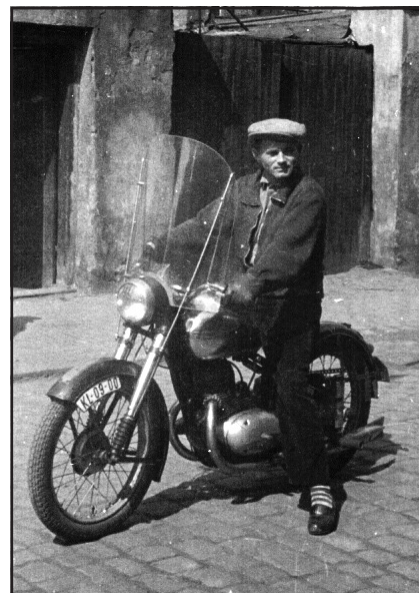
Jedním z prvních motocyklových zážitků Bohumila Hrabala byla jízda v sajdkáře na stroji Laurin & Klement, od roku 1926 na novém stroji BMW R42 jeho otce Francina.

Psal se rok 1919, Francin se stal účetním a poté správcem nymburského pivovaru, a aby měl přehled, zda hostinští, kterým dodávali pivo z pivovaru, jej řádně ošetřují a umějí správně vytočit, pořídil si motocykl Laurin & Klement se kterým se vydával po okolních hospodách na inspekční cesty. Bohouška brával s sebou. V sajdkáře

a později na sedačce stroje BMW za Francinem doslova trpěl. „Bylo to naprosto děsivé“ vzpomínal na tyto jízdy Bohumil Hrabal. „Jen jsme vyjeli ze vrat pivovaru, Francin otočil čepici kšiltem dozadu a zařval „Targo Florio!“ A pak se vyrazilo šíleným tempem vpřed.“

Jak to měl ale Bohumil Hrabal s motorou, kterou si v polovině padesátých let zakoupil, není jasné. Navíc dnes těžko dohledat bližší údaje. Jediná fotografie Hrabala na jeho motorce Jawa 250 „pérák“ je příbližně z poloviny padesátých let.

Na motorce jezdil z Libně za rodiči. Do Nymburka se jezdilo přes Nehvizdy, tamější hostinec byl vyhlášený nejen kuchy-

Na „péráku“ s kladenskou SPZ.

S otcem na motorce BMW.

ni ale i dobrým pivem. Hrabal si tam často udělal přestávku a motorou pro další jízdu raději odložil. Z Nymburka tam pro něj každé dojel bratr Slávek.

Vzpomínám si, jednou mi Hrabal vyprávěl, když jsme autem projížděli Horními Počernicemi, hned zkraje Náchodskou ulicí: „Tady, jak je ta hospoda Na růžku (je zde dodnes), tak zrovna před tou hospodou se mi jednou motorka cestou do Nymburka rozpadla, něco prasklo v rámu, takže jsem ji tam na dvoře nadobro nechal.“

Možná to byl i definitivní konec Hrabalovy motocyklové éry.

Tomáš Mazal

Foto z archivu T. Mazala

MALÁ EPIZODA S HRABALEM

Trochu provizoria...

Při jednom mém zastavení v Kersku jsem přepadl Bogana Hrabala, když chystal sezení pro společnost, kterou večer čekal. Ihned mě zapojil do akce. Příprava spočívala v instalaci parkové lavičky pod stromy za chatou a před ní na bedničkách od zeleniny položené fošny, pokryté igelitovým ubrusem. Této stolní soupravě dominoval malý chatový sporáček, ze kterého trčela komínová roura.

Hrabal posolil a nakmínoval vepřové ramínko a začal roztápět kuchyňská ka-

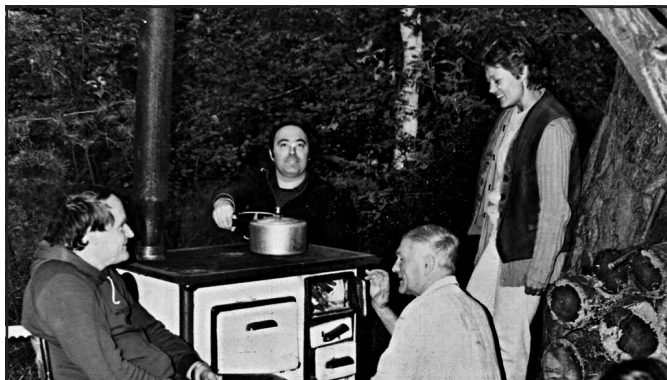
mínka. Naslinil prst, aby zjistil směr větru, a sporáček jsme otočili tak, že kouř z roury šel mimo sezení. Bohoušek mi vysvětlil, že tu společnost nechce vzít do chaty, protože moc kouří a pak se v tom nedá spát. Hostům bývá sice zima a tak jim půjčí svetry, ale začnou je žrát komáři, tak se chvíli oplácávají a nakonec to vzdají a jdou rychle do prdele.

Protože jsme s mým otcem v té době budovali chatu na Lužnici a byl jsem tedy

v takovém stavitelském rozletu, navrhl jsem Boganovi, aby si na té krásné parcele vybudoval krbovou zeď a u ní posezení. Na můj návrh mi odpověděl „Eťánku, trochu provizoria, jako v Rusku, jako v Rusku.“ Potom mi ještě vysvětlil, jak je sporáček vlastně ekologický, že na něj prší a tak

se zvolna rozpadá a zase se ty nerosty vrací do země a až se rozpadne, koupí sporáček nový.

Petr Drholec

Pavel Misík, Ital Bibi Santerini, Bohumil Hrabal a Bibiho manželka.

KDO JE KDO v životě a díle Bohumila Hrabala

Josef Vaniček

Výstavba nového lázeňského areálu – dokončena byla v roce 1911, znamenala pro městečko Sadská obrovský impuls k rozvoji. V roce 1913 odkoupil od původního majitele Františka Honzáka Josef Vaniček hotel Modrá hvězda. Svou polohou nedaleko lázní byl předurčen k ubytování movitějších lázeňských hostů. Ve třinácti pokojích nabízel komfortní ubytování, v restaurantu výtečnou kuchyni a pilsenské pivo, posezení na letní předzahrádce.

V důsledku „vítězství pracujícího lidu“ v únoru 1948 byl na počátku roku 1949 hotel Modrá hvězda znárodněn a vyhlášené sadské lázně byly zrušeny. Bývalému majiteli hotelu Josefu Vaničkovi bylo „laskavě“ dovoleno, že zde, v provozovně spotřebního družstva Jednota, může zůstat jako provozní a obsluhující číšník.

A právě tady, v lokále restaurace čtvrté třídy v bývalém honosném hotelu Modrá hvězda, se vyprávěním pana Vanička někdy v létě roku 1971 začal odvíjet děj románu Bohumila Hrabala „Obsluhoval jsem anglického krále“.

„Začátek mi napověděl vedoucí u Modré hvězdy v Sadské,“ říká Hrabal László Szigetimu v „Klíčkách na kapesníku“, a rozvíjí to v textu „Beseda v restauraci Hájenka“ (Sebrané spisy Bohumila Hrabala, svazek 17, Klíčky na kapesníku):

„Až jsem jednou tady s Františkem Vorlíčkem, kterej je tadyhle z Velenky, jsme

sedli a jeli jsme do Sadský do hotelu Modrá hvězda, a tam byl tatínek paní Novákové... Takovej malinkej, kterej to tam měl všechno na starosti a kterej z toho úplně se hroutil, takže mu tam chodily pomáhat takový dvě děvčata, a pořád jsme pili a něco jsme tam krájeli a já nevím co všechno, a pak jsme si

Josef Vaniček s manželkou před hotelem.

v půl jedenáctý sedli a pan... já už nevím, jak on se jmenoval, tatínek paní Novákové, ale to není důležité... Sedli jsme si a ten maličkej pingl, ten šedesátipětiletý si vodfačovával nohy... voni je maj všichni zbědovaný, tak jako řezníci, vod toho nošení a vod toho furt-

stání... tak jsme si konečně sedli a von začal vyprávět tu událost, kterou začíná Anglickej král. Začal vyprávět tu událost o tom, kterak on byl pingl u Rozkošných v Čáslavi a jak si vydělával, prostě jak prodával ty párky, jak si tam vydělal na tu slečnu tam v tom podniku, kterej byl v tý Čáslavi, kde byly ty slečny... no a to nám vyprávěl asi půl druhý hodiny, a já, když jsem přijel domů, tak najednou ten příběh začal tak jako rotovat, dostal takovou jako velkou rotaci a začal přitahovat fragmenty – a teď je na tom ta legrace – ty všechny fragmenty které já jsem znal ze všech těch vyprávění mý ženy, pana Vaništy, těch slavných vrchních, těch slavných kuchařů z hotelu Palace a tak dále, čehož jsem byl plnej, ale nemělo to jednotící prvek, vono to dostalo rotaci a najednou ta rotace dostala jistě smysl, začaly na sebe navazovat ty příběhy, začaly po sobě chňapat, a to už je ta situace, kdy nezbejvá než sednout a začít psát, to první, co vyprávěl ten pan... u tý Modré hvězdy, a pak to, co narůstá k tomu.“

A protože v následujících dnech za panem Hrabalem nepřicházely žádné návštěvy a měl tedy na chatě v Kersku klid na psaní, chrlil šest stránek za hodinu v plném slunci tak, že neviděl, co za údery klapek psacího stroje zůstává na papíře, a napsal ten příběh číšníka, jemuž, inspirovan malou postavou pana Vanička, dal jméno Jan Dítě, na jeden zátaž za osmnáct dní.

Radko Pytlík ve své knize „Hrabalova Sorbonna“ („Báje o anglickém králi“) charakterizuje úlohu Josefa Vanička coby literární postavy takto: „V báchorkovitém nadhledu zachycuje vypravěč – číšník malé postavy – jednotlivé úseky dějin, jako by to byly pouhé kulisy k vnitřnímu dramatu uraženého člověka – jedince. Pouze vidina profesionální dokonalosti je svrchovanou hodnotou – ztělesňuje je „vrchní číšník“ v hotelu Paříž, jenž podle pověsti „obsluhoval anglického krále“. Toho se snaží napodobit hrdina – snaživec a kariérista – jemuž se náhodou dostalo téže cti, obsluhoval habešského císaře.“

Hotel Modrá hvězda v době, kdy zde hospodařila Jednota.

Deset tisíc černých teček

V lednu 1963 vydává konečně nakladatelství Československý spisovatel první knížku „spisovatele na volné noze“ (publikoval zatím jen časopisecky) Bohumila Hrabala „Perlička na dně“. Knižnímu debutantovi je 49 let. Původní soubor jedenácti povídek pod názvem „Skřivánek na niti“ byl po velmi dlouhých přípravách, odmítání a úpravách konečně definitivně schválen pro tisk v roce 1959.

Došlo ale k náhlému nečekanému obratu a vydání knihy bylo zrušeno. Příčinou onoho zrušení bylo v témže nakladatelství v prosinci 1958 vydání knihy Josefa Škvoreckého „Zbabělci“. Na záložce obálky je napsáno, že se jedná o ostrou satiru na zbabělost české buržoazie. Již za pár dní po vydání „Zbabělci“ knihu ostře napadla kritika. Recenze deníků Rudého práva i Práce knihu odsoudily s tím, že se jedná o hanobení posvátných pojmů našeho lidu, urážející a znevažující Rudou armádu. To bylo určující. Na příkaz cenzorů z Hlavní správy tiskového dohledu (*ustavena při předsednictvu vlády vládním usnesením č.17/1953 Sb.*) a Ústředního výboru Komunistické strany Československa byla kniha stažena z prodeje, zabavena a vůbec vykázána z české literatury. Poté následoval běžný postup. Jako první byl propuštěn ředitel nakladatelství Československý spisovatel Ladislav Fikar, další redaktori následovali vzápětí. Redakci „světové literatury“ musel opustit i Josef Škvorecký.

Do této atmosféry tedy přichází „Skřivánek na niti“. Jenže v redakcích zavládl strach. Na příkaz nového ředitele nakladatelství Jana Pilaře byla sazba prvotiny Bohumila Hrabala rozmetána a s autorem zrušena smlouva. Plánovaných sedm tisíc „skřivánek“ svoji píseň nezazpívalo. S nadějemi na publikování Hrabala byl konec.

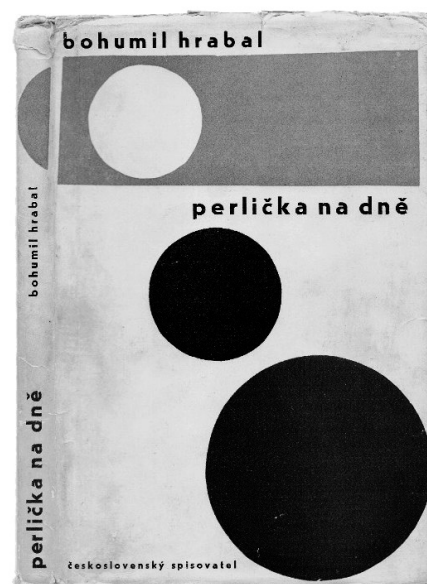
Na své vydání si Hrabalova kniha, již ale pod novým názvem „Perlička na dně“, musela počkat další čtyři roky, kdy doba dozrála do uvolněnějších poměrů. Došlo i k obsahové změně. Z původních jedenácti povídek šest přešlo do prvního vydání „Perličky na dně“, další tři pak do prvního vydání „Pábitelů“, zbývající dvě povídky byly Hrabalem zcela přepracovány.

Když tedy po dlouhé době čekání přišel konečně signální výtisk „Perličky na dně“, s hrůzou se v redakci zjistilo, že namísto typu motorky „NSU Sport Max“ je v deseti tisících již vytištěných exemplářů na straně 58 uvedeno chybně „NSU Sport Marx“. To bylo samozřejmě zavádějící, dvojsmyslné. Jak mi potvrdila tehdejší redaktorka Irena Zítková, sedm redakčních pracovníků pak muselo ručně černou tuší ono nežádoucí „r“ zamalovávat.

Z tohoto pohledu je všech deset tisíc výtisků zcela originálních. Každá ta černá tečka v jednotlivých výtiscích je ruční práce, byť nepatrně přeci jen trochu jiná. Prostě originální tečka.

První vydání „Perličky na dně“ se dá občas sehnat v antikvariátu. Tam, kde je přihlíženo k prvnímu vydání knihy je cena vyšší. O kuriózní tečce však ví málokdo.

P.S.: Někdy v roce 1994 mi Bohumil Hrabal dal plastovou krabičku, ve které byla docela malá cívka s magnetofonovým páskem, jak se domníval. Krabičku jsem doma uložil a časem na ni zapomněl. Až o mnoho let později jsem zjistil, že krabička neobsahuje magnetofonový pásek, ale fragment 8mm amatérského filmu. Film v délce přibližně čtyř minut jsem nechal přepsat na DVD a zjistil tak, že jsou na něm unikátní záběry ze sběrný surovin ve Spálené ulici, kde Hrabal kdysi pracoval a záběry ze šatny kulisáků a osvětlovačů z Divadla S. K. Neumanna z ledna 1963. Ale co je naprosto kuriózní – Bohumil Hrabal v pracovním oblečení s rádioukou na hlavě vytahuje z kožené aktovky prá-

vě vydaný výtisk „Perličky na dně“, aby se spolupracovníkům pochlubil, že mu konečně vyšla první knížka. Fotografie z tohoto filmu jsou sice nekvalitní, ostatně jako film sám, ale svým způsobem pozoruhodné a unikátní. Kdo tyto amatérské záběry pořídil, nevíme.

A ještě dodatek. Bohumil Hrabal 31. prosince 1961 sice na vlastní žádost pracovní poměr v divadle S. K. Neumanna ukončil, aby se nadále stal „spisovatelem na volné noze“, ale jak je nejen z filmového snímku patrné, v divadle jako kulisák (i statista ve hře „Tři mušketýři“ v režii Jaroslava Dudka) ještě v lednu 1963 vypomáhal.

Tomáš Mazal

Ale učedníci pracovních záloh, kteří přijeli až z Chomutova se podívat na pana Baltisbergra, tam běželi. Prodrali se proputkem pod silnicí a pak to viděli. Pod celtou ležel kdosi a kus dál, taky pod celtou, vyčnívala NSU Sport-Max. Tiše přijela běžová mercedeska, ta, kterou ráno obdivovali před hotelem Morava, vyklouzl z ní mechanik, seběhl do příkopu a dvěma prsty se dotkl celtky, kde asi byla hlava. Pak zdvihl helmu a o pařízek z ní vyklepával sedlou krev.

Unikátní snímky (bohužel nekvalitní) ze šatny divadelních kulisáků. Děkuje Tomáši Mazalovi.

Literární ceny, ocenění a pocty Bohumila Hrabala

- 20. září 1963: Cena nakladatelství Československý spisovatel za Perličku na dně
- březen 1965: Cena nakladatelství Mladá fronta za Pábitele
- 24. září 1965: Cena nakladatelství Československý spisovatel za Taneční hodiny pro starší a pokročilé a za Ostře sledované vlaky
- říjen 1966: Velká cena města Mannheimu za film Ostře sledované vlaky
- 1967: Oscar – cena Americké akademie filmových umění a věd za nejlepší cizojazyčný film
- 30. duben 1968: Státní cena Klementa Gottwalda za film Ostře sledované vlaky
- listopad 1969: Cena Svazu českých spisovatelů za scénaristický přínos nové vlně české kinematografie
- 12. září 1987: Premio Elba–Raffaello Brignetti za italské vydání Příliš hlučné samoty
- 1988: Maďarská literární cena Gábora Bethlena
- březen 1989: Medaile Vítězslava Nezvala Českého literárního fondu za osobitý vklad rozvoje české literatury
- 6. květen 1989: Titul Zasloužilý umělec
- únor 1990: Cena Zlatý medvěd za film Skřivánci na niti na berlínském filmovém festivalu
- 28. březen 1990: Laureát Prix Laure Batallion v Nantes na Salonu knihy v Paříži
- 26. duben 1990: Národní cena České republiky za román Obsluhoval jsem anglického krále
- 27. září 1990: Premio Capri Narrative Straniera v Itálii
- červen 1991: Čestné občanství města Nymburka
- 23. leden 1992: Officer de l'ordre des arts et des lettres – francouzský řád Rytíře umění a písemnictví
- 14. květen 1992: Cena George Theinera za anglické vydání Příliš hlučné samoty
- listopad 1992: Premio letterario internazionale Mondello v Palermu za italské vydání Listopadového uragánu
- 1993: Planetka objevená RNDr. Marií Mahrovou 25. září 1981 byla pojmenovaná Hrabal
- 25. říjen 1993: Cena Jaroslava Seiferta za trilogii Svatby v domě, Vita Nuova, Proluky
- květen 1995: Grinzane Cavour za celoživotní tvorbu v italském Turíně
- 9. květen 1996: Laurea Honoris causa in lettere – čestný doktorát univerzity v italské Padově
- 28. říjen 1996: Medaile Za zásluhy z rukou prezidenta Václava Havla na Pražském hrade
- 24. říjen 2003: Městská část Brno-Židenice vyhlásila osobností Židenic in memoriam svého rodáka – spisovatele Bohumila Hrabala. Cenu převzala jeho švagrová Dagmar Hrabalová a věnovala ji nymburskému Muzeu Bohumila Hrabala.

O tom, jak málo pro Bohumila Hrabala znamenaly ceny a vyznamenání svědčí jeho vyjádření v „Auroře na mělčině“: „Ty starej vole, buď na sebe taky pyšnej, dostal jsi vyznamenání za Lettera.“

Pověst o hraběti

Při jednom setkání Klubu čtenářů Bohumila Hrabala v Nymburské knihovně měl přednášku Milan Jankovič. Mimo jiné řekl, že Hrabal dělal kulisáka se šlechticem. Pokusil se šlechtice vypátrat a zjistil, že technikář s modrou krví opravdu existoval, ale byl v karlínském divadle, tak otázka zůstala pro něj nezodpovězena.

Chtěl jsem panu Jankovičovi po besedě vysvětlit, jak legenda pravděpodobně vznikla, ale nestihl jsem to. Pokusím se o to pro případ, že na tuto historku v nějaké hospodě narazí pozdější literární vědci a badatelé v čase, který bude od Hrabalova pobývání na světě jevů vzdálen tak, že už nebude žít žádný Hrabalův současník.

Karlínské divadlo bylo místo, kde pábitelský kousek vznikl. Jak je z historie libeňského divadla známo, „Tři mušketýři“ měli takový úspěch, že bylo stále vyprodáno. Karlín měl největší počet sedadel v Praze, tak si divadlo SKN karlínskou operetu pronajalo na několik představení. V Libni byl kulisák, který se jmenoval Tonda Mansfeld. To by nebyl Hrabal, aby ho nezačal oslovovat hrabě Colloredo. Při stavění scény nám pomáhalo několik kulisáků z Karlína. Pochopitelně slyšeli, jak jsme oslovovali svého kolegu Mansfelda, protože v jejich technice pracoval skutečný hrabě, začalo se na to téma žertovat a pokračovalo se ve vtipkování i v Plzeňské hospodě, proti divadlu. Tam se k žertování přidali i herci z karlínské operety. Pamatuji si docela jistě, že u stolu seděl známý komik Franta Černý. Jak to v hospodách bývá, hovory se proplétají, přidávají se k nim i hosté, kteří nebyli u zrodu debaty, a vznikne historka, která pak žije vlastním životem.

Petr Drholec

Hrabalův text a portrét na tribuně Slavie

NEJKRÁSNĚJŠÍ DRES

Od června zdobí stěnu koridoru východní tribuny Fortuna Arény v pražských Vršovicích velkoplošná malba Petra Poláška, na níž dominuje text Bohumila Hrabala z roku 1980 „Nejkrásnější dres“, jeho obrovský portrét a figura prvního kapitána fotbalového týmu Slavie Karla Freji. Slavnostně ji pokřtili předseda představenstva Slavie Jaroslav Tvrdík, místopředseda představenstva Karel Syrovátka a předseda Odboru přátel Slavie David Očetník. Je tak vzdán nejen hold fotbalovému klubu Slavia Praha a jeho „sešivanému“ dresu, ale i Bohumilu Hrabalovi, který byl jedním ze zakládajících členů Odboru přátel Slavie. A právě pro něj napsal onu esej:

„Kdybich měl mladým hráčům Slavie říct, jaká byla sportovní móda v secesi, v té době, kdy byla založena Slavia, ukázal bych jim na jejich dres, který se pořád ještě dneska nosí. A řekl bych těm mladým hráčům Slavie, že nejslavnější český centrforvard Franci Svoboda nosil ten slavný dres tak, jako dnes ti mladí hráči Slavie, že Franci, když umíral, tak jej navštívili dorostenci Slavie a on jim řekl... Hoši, važte si svého dresu, je to pro vás čest jej nosit..., a když umřel, tak byl pochován v tom dresu, který tolik miloval.“

NEPŘEDVÍDATELNÉ CHVILKY S HRABALEM

Bohoušek Hrabal mi mnohdy připravil pár horkých chvil. Poprvé to bylo, když jako odborový úsekový důvěrník techniky šel se mnou vyjednávat, aby mi povolili udělat dodatečnou maturitu, kterou už schválil školní inspektor na Praze 9. Nepochodili jsme a na dotaz „proč“, odpověděl: „Nepovolí mi to, protože se chtěl vyspat s angličtinářkou“. Naštěstí jsem se to tenkrát nedozvěděl. Až po letech mi to řekl Franta Moser. Kdybych to věděl tenkrát, asi bych ostudou utekl z divadla.

Druhý pábítelský kousek mi Bogan provedl v sedmdesátých letech. To už jsem byl otrlejší. Bylo to v čase, kdy byl „spisovatelem v likvidaci“. V té době někteří osvícení češtináři, kteří vedli ve školách literární kroužky a měli na Hrabala spojení často právě z hospod, k němu vodili žáky, kteří se nespokojovali jen s povinnou četbou. Tato setkání probíhala v Kersku, ale i u něj doma. Na jednom takovém setkání mu student položil otázku, která se literatury vůbec netýkala, a sice zda zná Petra Drholce. Hrabal odpověděl „Ano znám, je to nejlepší herec v Chebu, hraje tam samé hlavní role.“ Když se mi to doneslo, polila mě hrůza. Při svých návštěvách v Kersku jsem si mu naopak stěžoval, že jsem nedocenený. Ale nedalo se nic dělat, nikomu jsem se nenažal věc vysvětlovat, i když jsem vypadal jako velký vejtaha. Zval jsem ho, aby přijel na některé představení do Chebu. Nakonec jsme se v roce 1979 domluvili a já mu napsal, kdy mám představení, a dokonce to vyšlo tak, že mohl vidět i kšeft, který jsme dělali v Mariánkách. To bylo v době, kdy už byl autorem vydávaným nejen v samizdatu a v cizině, ale i oficiálně. Na můj dopis mi odpověděl, že se mu to nehodí. Na to samé datum měl už pozvání do Plzně, které přišlo dřív než moje. Jako důkaz, ho dal do dopisu, který končí slovy, „Doufám, že někdy na jaře, až bude pěkně, stihnu Vaši premiéru. A když ne příští rok, tak určitě napřesrok“. Po tomto dopise jsem už jen sledoval, jak jeho hvězda stoupá a uvědomil si, že přijet nemohl, protože by mi nedokázal říct nic jiného než pochvalu.

V roce 1984 jsem odešel z divadla v Chebu do angažmá v Mostě. Chtěl jsem mu tu skutečnost oznámit a konečně jsem použil telefonní číslo, které mi dal už před deseti lety. Telefon vzala Pipsi a řekla mi, ve které hospodě bývá. Stále jsem návštěvu v hospodě odkládal a netušil, že jsem s Pipsi mluvil naposledy. Listopad 1989 mě zastihl v Mostě a odtud jsem sledoval všechno, co se kolem Hrabala dělo. Pan Kadlec začal vydávat sebrané spisy a myslím, že ještě předtím založil Společnost B. Hrabala. Přihlásil jsem se do ní i na předplatné Sebraných spisů. Příspěvek jsem poslal, ale na ustavující schůzi v Radiopaláci jsem nejel.

V roce 1991 jsem odešel do Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. Tam mě zastihla moje blížící se padesátka a Hrabala

lova osmdesátka a napadlo mě nějak tato dvě výročí divadelně oslat. Začal jsem vybírat z Hrabalových textů, který to bude. Hledal jsem a stále víc jsem se jeho slova lekal, kvůli těm slovům i kvůli Hrabalovi, jsem si připadal jako ti vesničané v jeho Anglickém králi, kteří si z něho dělali stále legraci a nakonec se k němu prohrabali a stáli před ním, jakoby litovali, že za ním přišli. Rozhodl jsem pro monolog z „Příliš hlučné samoty“. Usoudil jsem, že když má Hrabal svého vydavatele, obrátím se na něho pro souhlas autora. Bylo to v roce 1993. Pan Kadlec mi obratem sdělil, ať to klidně udělám, že Hrabal bude jistě souhlasit. Nevěděl jsem, zda moji žádost vůbec Hrabalovi vyřídil, a tak, když jsem koncem září toho roku jel do Lysé nad Labem přivítat mou vnučku, která přišla na svět, jsem se zastavil v Kersku. Zaklepal jsem nejprve na pootevřené okno, a když se ozvalo, ať jdu dál, zaklepal jsem znova na dveře chaty. Čekal jsem dlouho, než řekl dále. Vstoupil jsem a hned jsem pochopil, proč to trvalo tak dlouho. On se totiž aranžoval do pozice, ve které býval často vyfocený, jak sedí a opírá se o akumuláčky, nohu na protější židli a na klíně kocoura. Byl připraven na to, že i já k němu vtrhnu s fotografy, a udělám to, co se mu dělo dokonce i v nemocnici, že ho přišel někdo navštívit jen proto, aby návštěvu publikoval. Jeho proměna byla velká. Zájem, který měl celá léta už od chvíle, kdy se nám nepodařilo vyjednat mou dodatečnou maturitu, a který měl vždycky, když jsem se, ač neohlášen, zastavil, byl pryč. Dokonce jsem začal pochybovat, že si mě pamatuje, a tak jsem se zeptal, zda ví, kdo jsem. Okamžitě mě sepsul, že není „blbej“, ale bolí ho noha. Na můj dotaz, zda mohu dělat jeho „Příliš hlučnou samotu“, namítl, že práva má Moskalyk. Byl jsem tak vyvedený z míry, že místo abych stručně vyložil, jakou mám představu, začal jsem téměř koktat. Chtěl jsem promluvit co nejlépe, na jazyk se mi dralo slovo, ale já cítil, že je to výraz špatný. To slůvko se už nedalo zdržet a řekl jsem „...já jsem si v té knize vystopoval...“. Reakce byla okamžitá, a ještě horší, než jsem si představoval. Odhodil kocoura a s výkřikem „Jó, tak vy jste vystopoval!“ sebou náhle mrštným pohybem hodil na palandu, zády ke mně. Začal jsem cosi blekotat o tom, že jsem to pokazil, on mě ještě chvíli nechal breptat a pak řekl „...no jo, no jo, taky nevím proč, je to čtrnáct dní, se mi o vás zdálo, no tak jděte a dělejte si, co chcete!“, a aniž se na mě podíval, pořád otočený zády, mi podal ruku. Do chaty v tomhle momentě vstoupila jeho švagrová Dáša a nesla mu čisté prádlo a dvě piva Regent. Vrátila se právě ze své chaty v Chlumu u Třeboně. Stroje jí poděkoval a řekl, že jí ty slepice nakrmil. Dáša šla se mnou k vrátkům a řekla, že žádný slepice nemá. Tak tedy dopadla moje žádost o uvedení „Příliš hlučné samoty“. Poslal jsem mu

potom gratulaci k osmdesátce a koláž, kterou jsem udělal jako program k představení. Svůj monolog jsem nazval „Večerníček pro Bohumila Hrabala“. Ke koláži jsem ještě přidal svou nahatou fotku, když mi byl necelý rok, a z toho batolete vystupuje moje postava v roli Haňti.

Oslavy jeho osmdesátky začínaly, myslím, v pravé poledne, což jsem se dozvěděl z Lidovek. Den před tím byly v ND udělovány ceny Thálie, a tak jsem počkal v Praze na tuto atrakci. Všiml si mě, když vyprávěl paní Hegerové o soužití v Libni a vzpomněl, že kocour Eťánek byl pojmenován po kulíšákově, který nyní povýšil a je hercem v Budějovicích.

Pak jsem kolem něho musel projít, když jsem šel do zkušebny divadla Pod Palmovkou na představení „Taneční hodiny“. Zastavil mě, podal mi ruku a poděkoval za gratulaci i za to, co jsem mu poslal, a řekl, že se mu to líbí. Byl jsem rád, že rozuměl mým kolážím a nepřekvapilo ho, jak jsem můj výběr ze „Samoty“ nazval. Takže dvakrát za sebou mi nabízel účastnit se oslav. To mi došlo později až doma, když jsem viděl v televizi reportáž z Libeňských oslav „Protože poučení je vždycky pozdní“. Úprava „Tanečních“, jak ji inscenovali v Huse na provázku, mě nadchla, a tak, když jsem sehnal sponzora, domluvil jsem se s režisérem Ivo Krobotem, že s námi v Budějovicích „Taneční hodiny“ udělá.

Při cestě z Lysé nad Labem v srpnu 1996 jsem se zastavil s manželkou u Hrabala v Kersku. Byl venku před chatou a vůbec nás nepozval dál, a hned že jedeme do Hájenky. Usedl do auta a začal recitovat Jesenina, že se nám stejně zastřelí, a za posledku jeho recitování jsme přijeli do Hájenky. Řekl jsem mu, že jsem se domluvil s Krobotem a budeme hrát Taneční, které pro něho hráli Brněnští k jeho osmdesátce. Prohlásil, že z toho představení čtrnáct dní nespál a do žádného divadla už nikdy nepůjde. Pak nastalo ticho a dlouho jsme mlčeli, ale bylo to mlčení, které jsme nikdo nechtěl zkazit slovy. Já jsem se styděl mu říct, jak mě naučil myslet, a vůbec co všechno pro mě setkání s ním znamenalo a stále znamená. Jsem přesvědčen, že on už to ví. Když jsme se ženou vypili dvě kafe a sodovku, chtěli jsme zaplatit, mávl rukou a já jsem vtom gestu najednou uviděl jeho velkou opuštěnost, i když seděl v plné hospodě. Na závěr při našem odchodu řekl větu, která se mi vynořila, když 3. února 1997 po druhé hodině oznámili v Radiožurnálu zprávu o jeho náhlém rozhodnutí. „Kdybych neměl prachy tak jsem už dávno chcípnul“.

No a já dokud ještě pobývám ve světě jevů, budu se pana Hrabala ptát, jestli je se mnou spokojen, a doufát, že mi bude dáno se s ním setkat, i když zároveň trnu, aby nespustil. „Eťánku, vy náno přiblíblá, zatřepte si konečně s tím sidolem.“

Petr Drholec

Libeňáci přijeli za Hrabalem

Pan Michal Švarc, radní s gescí za památkovou péči, cestovní ruch a nemovitý kulturní majetek na radnici městské části Praha 8, uspořádal 5. dubna pro seniory z Libně výlet po stopách Bohumila Hrabala

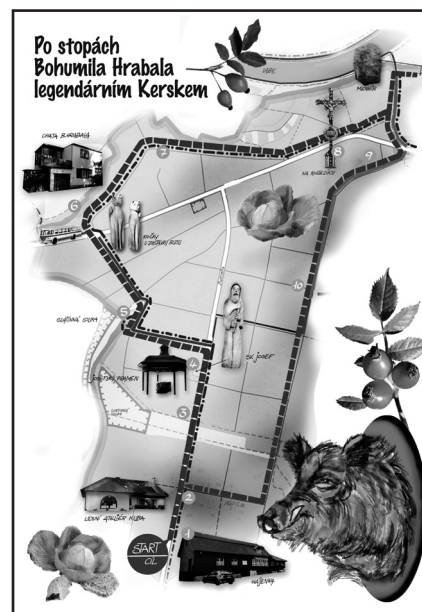
Libeňáci vycházejí z pivovaru.

do Kerska a Nymburka. Velmi rád jsem se ujal role průvodce.

V Kersku jsem účastníkům připomněl pana spisovatele u chaty, kterou nedávno koupil Středočeský kraj za účelem vybudování literárního památníku, zastavili jsme se u rybníka s povídáním o historii „lesního městečka“ Kersko a u Svatojosefského pramene. V Lesním ateliéru Kuba se od Jany Kubové dozvěděli o rozvíjení hrabalovských tradic a v legendární Hájence poobědvali – jak jinak: kančí s šipkovou či se zeličkem.

Odpolední program začal návštěvou pivovaru se seznámením s provozy a nezbytnou ochutnávkou Postřížinského piva. Po zastávce u vily Hrabalka a posezení U Tří Hrabalových koček, kde se všichni s vervou pustili do hledání ukryté myšky (jako ty děti!). U Hájkova divadla jsem pohovořil o divadelním „prokletí“ Hrabalovic rodiny. A pak si už všichni se zájmem prohlédli Tureckou věž, hradby, kostel sv. Jiljí a památky na náměstí. Na víc už nezbyval čas. Tak snad někdy příště. Byl to s vámi pěkný den, milí Hrabalovi Libeňáci.

Honza Řehounek

S dětmi do Kerska

V rámci Místního akčního plánu vzdělávání na Nymbursku, za podpory neziskové organizace MAS Podlipansko a za účasti Lesního ateliéru Kuba Kersko, vznikl zdařilý projekt – výlet pro děti „Po stopách Bohumila Hrabala legendárním Kerskem“. Přibližně šestikilometrová trasa (viz hezky zpracovaná mapa) je připravena tak, aby ji zvládly i menší děti – pěšky, na odrážedlech, na koláech, rodiče i s kočárky, lze s sebou vzít i pejska. Začátek je u restaurace Hájenka, pokračuje po Betonce k Lesnímu ateliéru Kuba, podél Svatojosefského pramene k rybníku, kolem Hrabalovy chaty a domu Francových, k lokalitě Na Kostelíku, menhiru, a zpět k Lesnímu ateliéru Kuba.

Cestou se děti z vytištěného průvodce dozvědí zajímavé informace nejen o místech, kterými procházejí, ale i o přírodě, historii a také o filmu Slavnosti sněženek, uvidí místní pamětihodnosti, plní zadané úkoly a také odpovídají na otázky – z odpovědí zapsaných do křížovky dostanou tajemku. Když ji na konci trasy odevzdají v Lesním ateliéru, dostanou za ni dáreček. Více na www.velkadobrodruzstvi.cz.

Spisovatel Bohumil Hrabal a Nymburk, je prohlídkový okruh, jehož autorem je Honza Řehounek, jenž je k dispozici v aplikaci SmartGuide – váš osobní průvodce po nejzajímavějších místech nejen v České republice. Aplikaci SmartGuide si můžete zdarma stáhnout na mobilní telefon, k dispozici je v Google Play nebo App Store. Další trasy si můžete prohlédnout na mapě. Pokud se přiblížíte k zajímavému místu, začne se automaticky přehrávat audio, případně si můžete text v digitálním průvodci přečíst sami.

Dvaadvacet milionů

Když na 19. Hrabalově Kersku hráli nymburští Hájkovci úryvky z Ostře sledovaných vlaků, ještě nikdo z nich netušil, že se dostanou na YouTube. A už vůbec nikdo nepočítal s tak obrovskou sledovaností. Dokonce ani autor onoho záznamu razítkovací scény Jiří Franc z Janských Lázní. Jenže když se někdo dostane na YouTube, už si to žije svým vlastním životem. Od 16. srpna 2017 se na orazítkovaný zadeček Amálky Votrubové podívalo neuvěřitelných 22 107 000 lidí. Podle jmen v ohlasech je to mimořádně pestrá společnost: Ignacio Rodrigues, Adiba Islam, Mehdi Zaidi, Mandráqera Fii, Julošvaj Bekcanos, Abdaallahij či Kedar Das, kteří k výkřikům „Fantastic!“ přidávají srdíčka.

Mimořádný zájem médií

● Reportáže z otevření Hrabalovy chaty 5. února odvysílala TV Prima i Česká televize a objevily se v řadě tištěných médií či webů. Například Nymburský Deník, Rádio Patriot, od něhož reportáž převzaly i další Deníky, Novinky CZ, Blesk, Seznam, iDnes, Český rozhlas, metropolitní televize Praha TV, Signál Rádio...

● Na vernisáž výstavy hrabalovských fotografií z archivu Honzy Řehounka v nymburském kině 2. února přijela reportérka ČTK i s fotografem. Hned druhý den vyšla v Mladé frontě Dnes Honzova fotka na čtvrt stránky, materiál převzal i deník Aha!

● Ve čtvrtek 3. února vyzpovídal Honzu Řehounka přes telefon přímo do vysílání Odpoledne s Dvojkou Honza Kovařík právě ve chvíli, kdy začínalo (ne)pietní setkání na hřbitově v Hradištku, a to jak o něm, tak o výstavě v kině i o sobotním otevření Hrabalovy chaty.

● Týdeník Květy (7/2022) věnoval pozornost Kersku a nezapomněl ani na rozhovor s Janou a Broňou Kubovými.

● Zajímavé články zveřejnily i společenský magazín Elita, Babinet CZ, iBrno, MojeCelebrity.cz, blog Otavínka...

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábítel, říjen 2022.
 Registrace: MK ČR E 10887. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel.: 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, Všechlapská 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel.: 603 415 060, e-mail: vladimirkviz@gmail.com. Tisk: Tiskárna Boftisk, Potoční 1847, 288 02 Nymburk, tel.: 737 419 930, www.boftisk.cz. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 120 ks.